

آینده صنعت پتروشیمی در جهان

سال ۲۰۲۵ سالی سرنوشت ساز بود و استراتژی های سرمایه گذاری نه تنها اولویت های اقتصادی و صنعتی، بلکه تغییرات زیست محیطی، فناوری و ژئوپلیتیکی را نیز منعکس می کرد: از تنوع بخشی به مواد اولیه تا تلاش های کربن زدایی، پتروشیمی جهانی در سال ۲۰۲۵ تحولی بنیادین را تجربه کرد که مسیر این صنعت را برای یک دهه آینده تعیین خواهد کرد؛ سرمایه دیگر به دنبال بزرگترین یا قدیمی ترین دارایی ها نیست؛ بلکه به سوی تاب آوری، انعطاف پذیری و هم راستایی با روندهای بلندمدت هدایت می شود.

پتروپراگماتیسم

بررسی دقیق پورتفوی سرمایه گذاری شرکت هایی مانند BASF، ExxonMobil، SABIC و Dow در سال های ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵ نشان می دهد که جهت گیری سرمایه از «توسعه ظرفیت های فسیلی» به سمت سه محور کلیدی تغییر کرده است: اقتصاد چرخشی (Circular Economy)، مواد زیست پایه (Bio-based Materials) و کربن زدایی (Decarbonization). این تغییر جهت نه یک ژست تبلیغاتی، بلکه پاسخی عمل گرایانه به تغییرات بنیادین در تقاضای مشتریان و فشارهای قانونی است.

چشم انداز رشد

بر اساس مطالعه اخیر Market.us، پیش بینی می شود بازار جهانی مواد شیمیایی سبز، با نرخ رشد مرکب ۱۰.۸٪، از ۱۱۱.۷ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۴ به ۳۱۱.۵ میلیارد دلار تا سال ۲۰۳۴ رشد کند.

چشم انداز چینی

رشد تقاضای محصولات پتروشیمی که در دهه گذشته سالانه ۳.۶ درصد بود، پیش بینی می شود تا سال ۲۰۳۰ به ۲ تا ۳ درصد کاهش یابد. این کاهش ناشی از بلوغ اقتصاد چین و گذار آن از یک اقتصاد تولیدمحور و زیرساختی به یک اقتصاد خدمات محور است.

مصاف با طبیعت

تولید پتروشیمی ها و مشتقات آن ها سهم فزاینده ای از نفت و گاز جهان را در بر می گیرد: حدود ۱۴ درصد از تقاضای جهانی نفت (معادل ۱۳ میلیون بشکه در روز) و ۸ درصد از تقاضای گاز طبیعی (حدود ۳۰۰ میلیارد مترمکعب). از آنجا که بخش قابل توجهی از این انرژی به عنوان خوراک وارد صنعت پتروشیمی می شود و مستقیماً سوزانده نمی شود، این صنعت به شکلی ظاهراً متناقض، هم بزرگترین مصرف کننده انرژی صنعتی و هم سومین تولیدکننده بزرگ دی اکسید کربن (CO₂) در میان صنایع است.

خوراک

پیش بینی می شود که در افق ۲۰۳۰، پروژه های جدید کمتر بر پایه خوراک های ارزان و بیشتر بر پایه خوراک های مایع (مانند نفتا) با حاشیه سود پایین تر تعریف شوند. این بدان معناست که دیگر نمی توان صرفاً با تکیه بر خوراک ارزان و تولید انبوه، ناکارآمدی های عملیاتی را پوشش داد.

اژدها وارد می شود!

آسیا، و در رأس آن چین، اکنون به کانون اصلی صنعت پتروشیمی جهان تبدیل شده است. آمارهای آژانس بین المللی انرژی و تحلیل های بازار نشان می دهند که چین در یک بازه پنج ساله (۲۰۱۹ تا ۲۰۲۴)، ظرفیتی معادل کل ظرفیت موجود در اروپا، ژاپن و کره جنوبی را به صنعت خود افزوده است. این حجم از سرمایه گذاری، چین را از بزرگترین واردکننده، به مرز خودکفایی و حتی صادرات در برخی محصولات رسانده است.

قمار برای بقا

مفهوم «بقا» در آینده پتروشیمی به معنای توانایی انطباق سریع با تغییرات است؛ شرکت هایی که امروز روی فناوری های جذب کربن، مواد پیشرفته و فرآیندهای دیجیتال سرمایه گذاری نمی کنند، در حال قمار بر سر موجودیت خود هستند. آینده متعلق به کسانی است که می دانند چگونه از دلی تهدیدات محیطی و اقتصادی، فرصت های نوآورانه خلق کنند.